Dadansoddi ar gyfer Polisi

YMCHWIL GYMDEITHASOL Y LLYWODRAETH

GSR

GOVERNMENT SOCIAL RESEARCH

Analysis for Policy

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymchwil Gymdeithasol Rhif:

73/2017

Dyddiad cyhoeddi:

29 Tachwedd 2017

Gwerthusiad yn seiliedig ar fodel o effaith gymharol polisïau Isafbris Uned a threthu yng Nghymru: Adroddiad interim

Diweddariad ar yr enghraifft Isafbris Uned o 50c

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol 978-1-78903-016-7

Teitl: Gwerthusiad yn seiliedig ar fodel o effaith gymharol polisïau Isafbris Uned a threthu yng Nghymru: Adroddiad interim
Isdeitl: Diweddariad ar yr enghraifft Isafbris Uned o 50c

Awduron: Colin Angus, John Holmes, Alan Brennan a Petra Meier
Grŵp Ymchwil Alcohol Sheffield
Ysgol Iechyd ac Ymchwil Gysylltiedig
Prifysgol Sheffield

Angus, C., Holmes, J., Brennan, A. & Meier, P. (2017). *Gwerthusiad yn seiliedig ar fodel o effaith gymharol polisïau Isafbris Uned a threthu yng Nghymru: Adroddiad interim Isdeitl: Diweddariad ar yr enghraifft Isafbris Uned o 50c*. Caerdydd: Llywodraeth Cymru Adroddiad Ymchwil Gymdeithasol y Llywodraeth rhif 73/2017.
Ar gael ar: http://gov.wales/statistics-and-research/research-likely-impact-public-attitudes-towards-minimum-unit-price-alcohol/?lang=cy

Safbwyntiau'r ymchwilwyr, ac nid o reidrwydd rhai Llywodraeth Cymru, yw'r safbwyntiau a fynegir yn yr adroddiad hwn

Am ragor o fanylion cysylltwch â:
Janine Hale
Yr Is-adran Ymchwil Gymdeithasol a Gwybodaeth
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
Ffôn: 0300 025 6539
E-bost: janine.hale@llyw.cymru

Caiff y rhan fwyaf o'r deunydd sy'n ymddangos ar y wefan hon ei ddiogelu gan hawlfraint y Goron.

*Cewch ddefnyddio neu ailddefnyddio'r wybodaeth sy'n ymddangos ar y wefan hon (ac eithrio'r logos) yn ddi-dâl mewn unrhyw ffurf neu gyfrwng, o dan delerau'r **Drwydded Llywodraeth Agored**.*

Gallwch weld y Drwydded Llywodraeth Agored (http://www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3), ar wefan yr Archifau Gwladol neu gallwch ysgrifennu at yr Information Policy Team, The National Archives, Kew, London TW9 4DU, neu anfon neges e-bost at: psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Rhaid ichi atgynhyrchu ein deunydd yn gywir a pheidio â'i ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Os bydd unrhyw un o'r eitemau ar y safle hwn sydd dan hawlfraint y Goron yn cael ei hailgyhoeddi neu ei chopïo ar gyfer pobl eraill, rhaid nodi ffynhonnell y deunydd a chydnabod y statws o ran hawlfraint (er enghraifft, Llywodraeth Cymru © Hawlfraint y Goron 2012). Rydym yn eich annog hefyd i greu hyperddolenni at y wefan hon.

Nid yw'r caniatâd i atgynhyrchu deunydd hawlfraint y Goron yn cynnwys unrhyw ddeunydd ar y safle hwn y nodwyd bod gan drydydd parti hawlfraint arno. Byddai angen cael caniatâd deiliaid yr hawlfraint honno i atgynhyrchu deunydd o'r fath.

Mae Model Polisi Alcohol Sheffield yn Eiddo Deallusol i Brifysgol Sheffield

Tabl Cynnwys

Geirfa 3
Cyflwyniad 4
Data 4
- Data ar y boblogaeth 4
- Data ar yfed alcohol 4
- Data ar bris alcohol 4
- Elastigeddau prisiau 5
- Data ar farwolaethau 5
- Data ar forbidrwydd 6
- Data ar gostau gofal iechyd 6

Canlyniadau 7
- Llinell sylfaen yfed a phrynu alcohol 7
- Llinell sylfaen y marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol 13
- Effeithiau a fodelir isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant 17
- Effeithiau a fodelir isafbris uned o 50c ar iechyd 21

Y camau nesaf: 27
Cyfeiriadau 28

Geirfa

Acronym/Allweddair	Diffiniad
Yfwyr cymedrol	Pobl sy’n yfed yn unol â’r hyn a argymhellir yng nghanllawiau presennol y Deyrnas Unedig, sef 14 uned yr wythnos
Yfwyr peryglus	Pobl sy’n yfed mwy na’r hyn a argymhellir yng nghanllawiau presennol y Deyrnas Unedig, ond sy’n yfed llai na 50 uned yr wythnos i ddynion, neu 35 i fenywod
Yfwyr niweidiol	Pobl sy’n yfed mwy na 50 uned yr wythnos i ddynion neu 35 i fenywod
Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC)	Mesur cyfansawdd lefel ardal fach o amddifadedd economaidd-gymdeithasol sy’n cyfrifo lefelau lleol o incwm, cyflogaeth, iechyd, addysg, mynediad at wasanaethau, diogelwch cymunedol, amgylchedd ffisegol a thai.
Mewnfasnach	Mannau lle caiff alcohol ei werthu i’w yfed yn y fangre, e.e. tafarnau a bwytai
Allfasnach	Mannau lle caiff alcohol ei werthu i’w yfed i ffwrdd o’r fangre, e.e. siopau ac archfarchnadoedd
Cyflyrau iechyd sy’n gysylltiedig ag alcohol	Cyflyrau iechyd y mae yfed alcohol yn cynyddu (neu’n lleihau) risg marwolaeth a/neu dderbyniad i ysbyty ohonynt[1]

[1] Nodwch nad yw’r diffiniad hwn yr un peth â diffiniad y Swyddfa Ystadegau Gwladol o ‘Farwolaethau sy’n Gysylltiedig ag Alcohol’ sydd wedi cael ei ddiwygio yn ddiweddar [9]

Cyflwyniad

Ym mis Mehefin 2017, cafodd Grŵp Ymchwil Alcohol Sheffield (SARG) ym Mhrifysgol Sheffield ei gomisiynu gan Lywodraeth Cymru i fodelu effaith bosibl polisi Isafbris Uned am alcohol a sut y gallai hyn gymharu â chodi'r doll ar alcohol. Mae'r gwaith hwn yn adeiladu ar waith modelu blaenorol a wnaethpwyd gan y Grŵp yn 2014[1] ac yn golygu addasu Model Polisi Alcohol Sheffield v3.5 (SAPM) i Gymru.

Y cwestiynau ymchwil penodol i gael sylw yw:

1. Defnyddio data newydd a dulliau modelu newydd i ddarparu amcangyfrifon newydd o effaith isafbris uned (ar lefau sy'n codi fesul 5c o 35c i 70c) ar ganlyniadau o ran faint o alcohol a gaiff ei yfed, gwariant, iechyd, troseddu a'r gweithle, a sut y bydd yr effeithiau hyn yn amrywio ar draws gwahanol lefelau yfed ac amddifadedd.
2. Pennu'r cynnydd cyfrannol yn y doll ar alcohol y byddai ei angen i gyflawni'r un lleihad o ran faint o alcohol a gaiff ei yfed gan yfwyr peryglus a niweidiol (y rheiny sy'n yfed mwy na 14 uned yr wythnos i ddynion a menywod) ag isafbris uned o 50c, a dangos sut y mae effeithiau'r ddau bolisi hyn (isafbris uned a chodi'r doll) wedi'u dosbarthu'n wahanol ar draws y boblogaeth.
3. Pennu'r cynnydd cyfrannol yn y doll ar alcohol y byddai ei angen i gyflawni'r un lleihad yn nifer y marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol ymysg yfwyr peryglus a niweidiol ag isafbris uned o 50c, a dangos y gwahaniaethau o ran dosbarthiad yr effeithiau ar draws y boblogaeth.

Mae'r adroddiad cryno hwn yn rhoi canlyniadau rhagarweiniol o'r gwaith modelu mewn perthynas â chwestiwn 1, gan ganolbwyntio ar isafbris uned o 50c fel enghraifft, er mwyn hwyluso cymhariaeth ag adroddiad 2014, ac ar ganlyniadau iechyd yn unig.

Data

Mae Model Polisi Alcohol Sheffield yn cyfosod data o amrywiaeth fawr o ffynonellau. Nodir y rhain yn fyr isod:

Data ar y boblogaeth

Cafwyd data ar nifer yr oedolion (18 oed a hŷn) oedd yn byw yng Nghymru yn 2016 yn ôl oedran (mewn blynyddoedd unigol), rhyw ac amddifadedd (wedi'i fesur yng nghwintelau Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC) oddi wrth y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Data ar yfed alcohol

Cafwyd data hunan-gofnodedig ar yfed alcohol ar lefel unigolion i Gymru o Arolwg Cenedlaethol Cymru 2016/17.

Data ar bris alcohol

Cafwyd data hunan-gofnodedig ar brynu alcohol ar lefel trafodion unigol i Gymru a Lloegr (gan nad oedd sampl Cymru yn unig yn ddigon mawr) o Arolwg Costau Byw a Bwyd (cyfun) 2010-14, wedi'u chwyddo i brisiau 2016 gan ddefnyddio mynegeion chwyddiant penodol i alcohol a gyhoeddir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Hefyd darparodd Llywodraeth Cymru ddata ar brisiau allfasnach ar gyfer 2016 oddi wrth The Nielsen Company. Mae'r data hyn, ar gyfer rhanbarth Cymru a Gorllewin Lloegr, yn rhoi cyfanswm cyfaint yr alcohol a werthwyd ar bob pwynt pris ar gyfer pob math o ddiod. Defnyddiwyd y data hyn i galibradu data'r Arolwg Costau Byw a Bwyd er mwyn sicrhau bod y dosbarthiadau prisiau canlyniadol yn cyd-fynd â phrisiau'r gwerthiannau a gofnodwyd.

Ffigur 1: Dosbarthiadau cronnol prisiau a dalwyd am alcohol yn ôl sianel a math o ddiod (Arolwg Costau Byw a Bwyd 2010-14 a Nielsen 2016)

Allfasnach

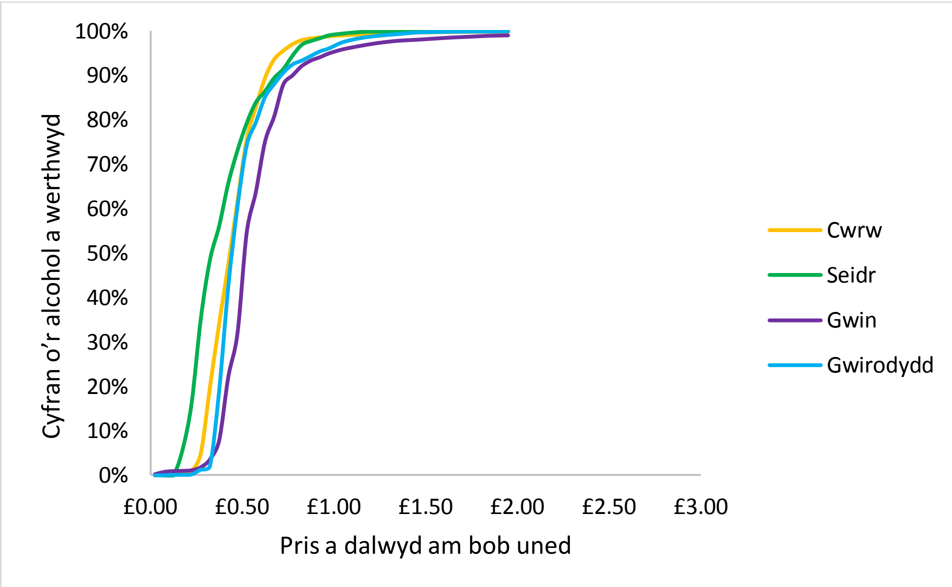

Mewnfasnach

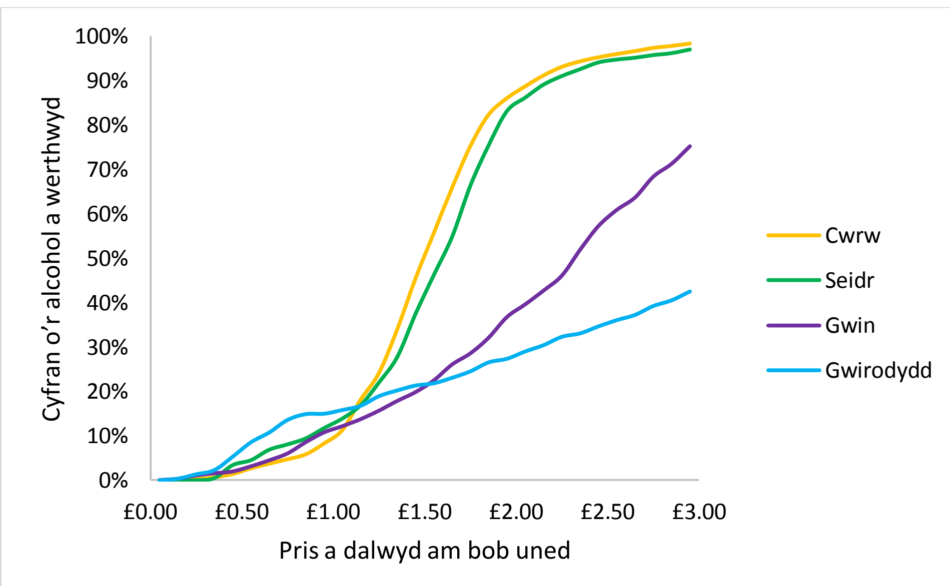

Elastigeddau prisiau

Cafodd elastigeddau prisiau, sy'n amcangyfrif y newid cyfrannol o ran faint o alcohol a gaiff ei yfed yn dilyn newid cyfrannol ym mhrisiau alcohol, eu cymryd o amcangyfrifon cyhoeddedig a gafwyd gan ddefnyddio data o Gymru a Lloegr [2].

Data ar farwolaethau

Cafwyd cofnodion marwolaethau ar gyfer 43 o gyflyrau iechyd sy'n gysylltiedig ag alcohol, ac ar gyfer yr holl achosion eraill wedi'u cyfuno, i Gymru ar gyfer y blynyddoedd 2014-16 oddi wrth y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Cafodd y ffigurau hyn eu rhannu yn ôl grŵp oedran (18-24, 25-34, 35-54, 55 a hŷn), rhyw a chwintelau MALIC.

Data ar forbidrwydd

Cafwyd cofnodion derbyniadau i ysbytai, wedi’u cywiro am ail-dderbyniadau’r un unigolion yn yr un flwyddyn, ar gyfer 43 o gyflyrau iechyd sy’n gysylltiedig ag alcohol i Gymru ar gyfer y blynyddoedd 2014-16 oddi wrth Wasanaethau Gwybodeg GIG Cymru. Hefyd dadansoddwyd yr un data i greu amcangyfrifon o nifer gyfartalog y derbyniadau i ysbyty mewn blwyddyn i unigolyn â phob un o’r 43 o gyflyrau iechyd oedd wedi’u cynnwys yn y model

Data ar gostau gofal iechyd

Cafodd amcangyfrifon o’r costau blynyddol cyfartalog i’r GIG sy’n gysylltiedig â phob un o’r 43 o gyflyrau iechyd a fodelwyd eu cymryd o ffigurau cyhoeddedig [3], wedi’u chwyddo i brisiau 2016 gan ddefnyddio mynegai Gwasanaethau Iechyd Ysbyty a Chymunedol yr Uned Ymchwil Gwasanaethau Cymdeithasol Personol [4].

Canlyniadau

Llinell sylfaen yfed a phrynu alcohol

Mae Tabl 1 yn dangos bod ychydig llai na 2 filiwn o oedolion yng Nghymru sy'n yfed alcohol, a bod pob un yn yfed 610 o unedau ac yn gwario £607 y flwyddyn ar gyfartaledd. Mae bron tri chwarter yr yfwyr hyn yn yfed yn unol â'r hyn a argymhellir yng nghanllawiau Prif Swyddog Meddygol y Deyrnas Unedig, sef 14 uned yr wythnos. Fodd bynnag, mae 24% o yfwyr yn yfed ar lefelau a allai fod yn beryglus (14-50 uned yr wythnos i ddynion a 14-35 i fenywod), ac mae mwy na 4% yn yfwyr niweidiol (mwy na 50 uned yr wythnos i ddynion a 35 i fenywod). Mae'r yfwr niweidiol cyfartalog yn yfed 3,924 o unedau'r flwyddyn, sy'n cyfateb i oddeutu 30 peint o gwrw neu 8 potel o win yr wythnos, ac yn gwario bron £2,900 y flwyddyn ar alcohol.

Tabl 1:Llinell sylfaen nodweddion yfwyr yn ôl math o yfwyr

	Yr holl yfwyr	Cymedrol	Peryglus	Niweidiol
Poblogaeth yfwyr	1,910,072	1,379,341	449,339	81,392
% o'r holl yfwyr	100.00%	72.21%	23.52%	4.26%
Llinell sylfaen yr alcohol mae pob yfwr yn ei yfed bob blwyddyn (unedau)	610	211	1,236	3,924
Llinell sylfaen gwariant pob yfwr bob blwyddyn	£607	£276	£1,209	£2,882

Rhoddir ffigurau cyfatebol yn dangos amrywiant yfed ar draws cwintelau amddifadedd yn Tabl 2. Mae'r rhain yn dangos bod pobl mewn ardaloedd mwy difreintiedig yn fwy tebygol o ymatal rhag yfed yn llwyr; mae bron 27% o'r rheiny yn y cwintel mwyaf difreintiedig, o gymharu â 14% yn y cwintel lleiaf difreintiedig, yn peidio ag yfed. Ymysg y rheiny sy'n yfed, mae'r rheiny mewn ardaloedd mwy difreintiedig yn yfed llai ar gyfartaledd (546 o unedau'r flwyddyn o gymharu â 648 yn y cwintel lleiaf difreintiedig) ac yn gwario cryn dipyn yn llai (£441 y flwyddyn o gymharu â £780 y flwyddyn).

Tabl 2: Llinell sylfaen nodweddion yfwyr yn ôl cwintel MALIC

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
Poblogaeth yfwyr	428,613	406,718	406,692	361,987	306,062
Cyfradd ymatal	13.9%	18.9%	19.4%	20.7%	26.7%
Llinell sylfaen yr alcohol mae pob yfwr yn ei yfed bob blwyddyn (unedau)	648	649	598	589	546
Llinell sylfaen gwariant pob yfwr bob blwyddyn	£780	£676	£563	£515	£441

Yn olaf, mae Tabl 3 yn dangos sut mae effeithiau lefel yfed ac amddifadedd a nodir yn Tabl 1 a Tabl 2 yn rhyngweithio â'i gilydd. Mae hyn yn dangos, ymysg yfwyr cymedrol, fod y rheiny yn y grwpiau mwyaf difreintiedig yn gyfran lai o'r holl yfwyr, oherwydd cyfraddau uwch o ymatal rhag yfed, yn yfed llai ar gyfartaledd (194 o unedau'r flwyddyn o gymharu â 231 yn y cwintel lleiaf difreintiedig) ac yn gwario llai (£198 y flwyddyn o gymharu â £375). Ymysg yfwyr niweidiol, unwaith eto gwelwn fod y grwpiau mwyaf difreintiedig yn gyfran lai o'r cyfanswm, ond mae'r 0.6% hyn o'r boblogaeth yn yfed mwy yn sylweddol ar gyfartaledd na'r rheiny mewn grwpiau llai

difreintiedig (4,367 o unedau'r flwyddyn o gymharu â 3,892 yn y grŵp lleiaf difreintiedig) ond yn gwario llai (£2,715 y flwyddyn o gymharu â £3,060).

Tabl 3: Llinell sylfaen nodweddion yfwyr yn ôl math o yfwr a chwintel MALIC

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
			Cymedrol		
Poblogaeth yfwyr	297,937	286,322	290,248	266,503	238,332
% o'r holl yfwyr	15.6%	15.0%	15.2%	14.0%	12.5%
Llinell sylfaen yr alcohol mae pob yfwr yn ei yfed bob blwyddyn (unedau)	231	211	213	200	194
Llinell sylfaen gwariant pob yfwr bob blwyddyn	£375	£296	£265	£228	£198
			Peryglus		
Poblogaeth yfwyr	112,441	102,031	99,177	80,181	55,509
% o'r holl yfwyr	5.9%	5.3%	5.2%	4.2%	2.9%
Llinell sylfaen yr alcohol mae pob yfwr yn ei yfed bob blwyddyn (unedau)	1,228	1,245	1,262	1,219	1,216
Llinell sylfaen gwariant pob yfwr bob blwyddyn	£1,483	£1,209	£1,117	£1,099	£981
			Niweidiol		
Poblogaeth yfwyr	18,234	18,365	17,267	15,304	12,221
% o'r holl yfwyr	1.0%	1.0%	0.9%	0.8%	0.6%
Llinell sylfaen yr alcohol mae pob yfwr yn ei yfed bob blwyddyn (unedau)	3,892	4,168	3,244	4,081	4,367
Llinell sylfaen gwariant pob yfwr bob blwyddyn	£3,060	£3,646	£2,380	£2,455	£2,715

Rhoddir crynodeb o batrymau poblogaeth o ran yfwyr, faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant ar alcohol yn Ffigur 2. Mae hyn yn dangos, er bod yfwyr peryglus a niweidiol gyda'i gilydd yn 22% o'r holl boblogaeth (oddeutu 28% o'r boblogaeth yfwyr), maent yn yfed 75% o'r alcohol a gaiff ei yfed yng Nghymru, ac yn gyfrifol am 67% o'r holl wariant arno.

Ffigur 2: Dosbarthiad y boblogaeth, alcohol a gaiff ei yfed a gwariant yn ôl math o yfwr

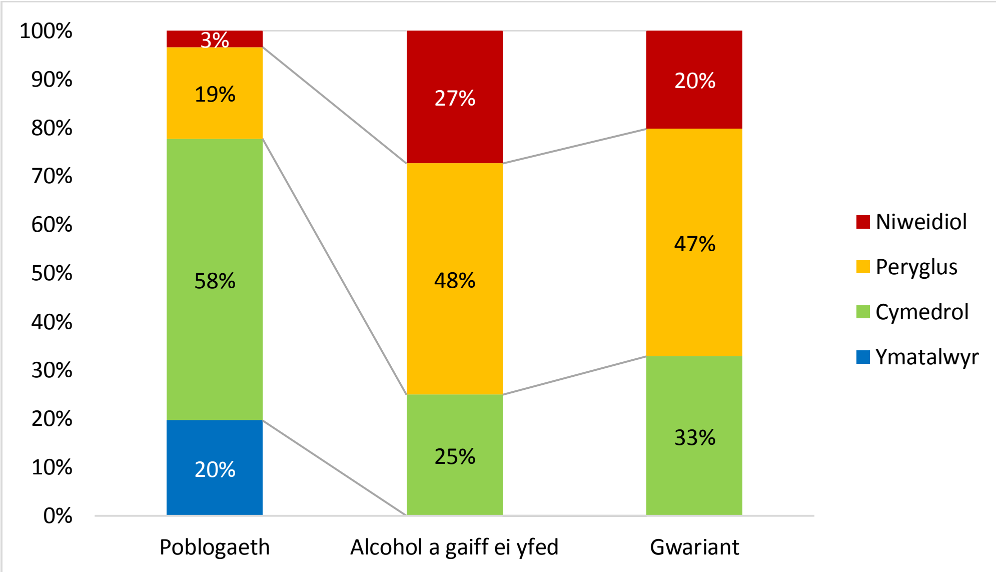

Yn ogystal ag amrywio o ran faint maent yn ei yfed, mae'r rheiny sydd mewn grwpiau yfwyr gwahanol yn yfed cynhyrchion gwahanol. Mae yfwyr cymedrol yn yfed cyfran fwy o'u halcohol fel gwirodydd a gwin, ond mae yfwyr trymach yn yfed mwy o seidr, fel y dangosir yn Ffigur 3. Mae yfwyr trymach hefyd yn yfed cyfran fwy o'u halcohol yn yr allfasnach yn hytrach na'r fewnfasnach (h.y. alcohol a brynir o siopau ac archfarchnadoedd, yn hytrach nag mewn tafarnau a bwytai), fel y dangosir yn Ffigur 4, er bod yr holl yfwyr yn yfed y rhan fwyaf o'u halcohol yn yr allfasnach, ar gyfartaledd.

Ffigur 3: Dewisiadau o ran diodydd yn ôl math o yfwr

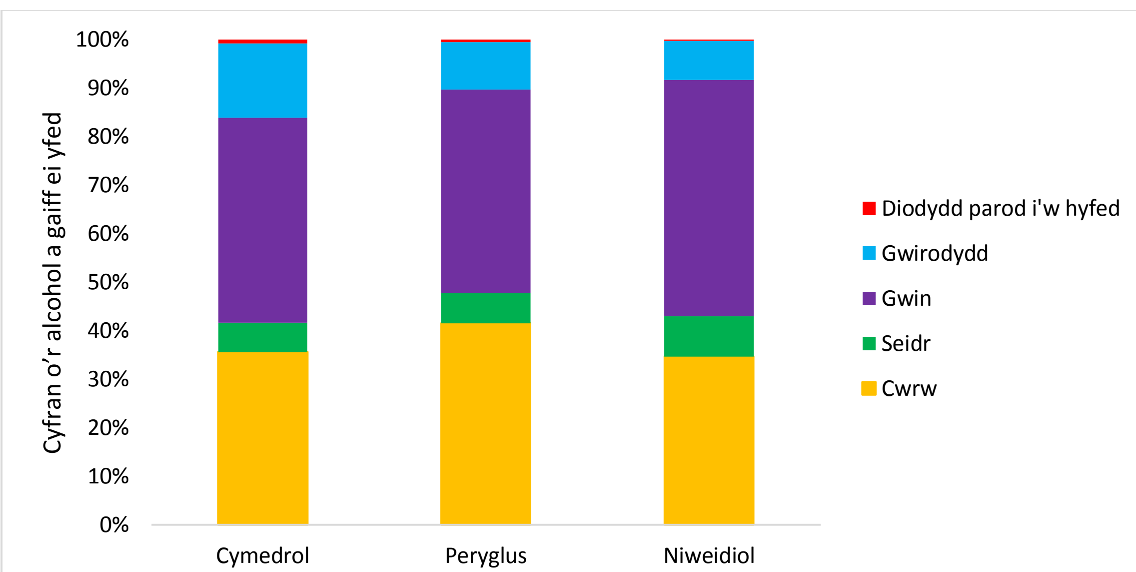

Ffigur 4: Dewisiadau o ran sianel yn ôl math o yfwr

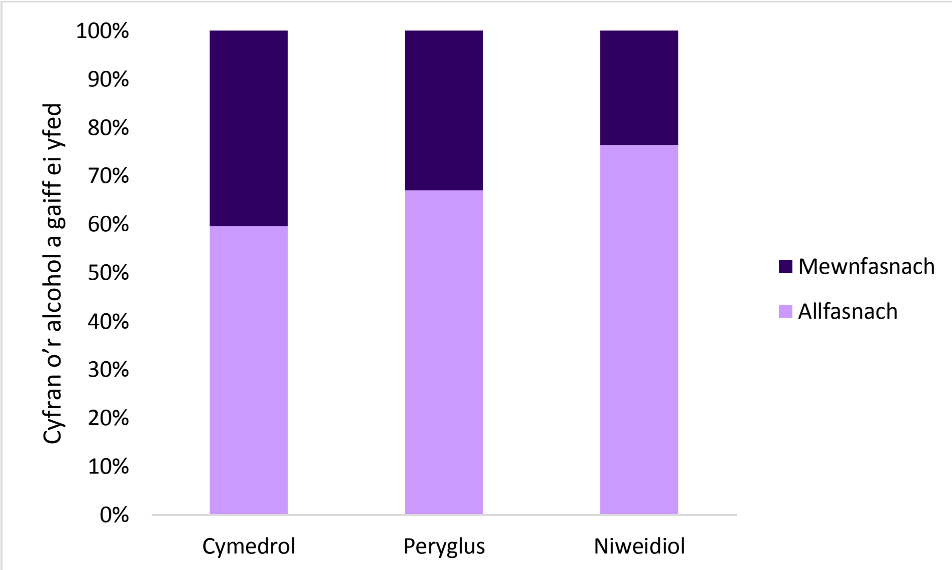

Mae gwahaniaethau sylweddol hefyd yn y prisiau mae'r rheiny mewn grwpiau gwahanol yn eu talu am eu halcohol; mae yfwyr trwm, a'r rheiny sy'n byw mewn ardaloedd mwy difreintiedig, fel arfer yn talu llai am bob uned maent yn ei hyfed. Mae'r patrymau hyn, a ddangosir yn Ffigur 5 a Ffigur 6, yn rhannol oherwydd bod yfwyr yn y grwpiau hyn yn yfed mwy o'u halcohol yn yr allfasnach, lle mae prisiau fel arfer yn is, ac yn rhannol oherwydd bod yr yfwyr hyn yn prynu cynhyrchion rhatach.

Ffigur 5: Prisiau cyfartalog a delir yn ôl math o ddiod ac yfwr

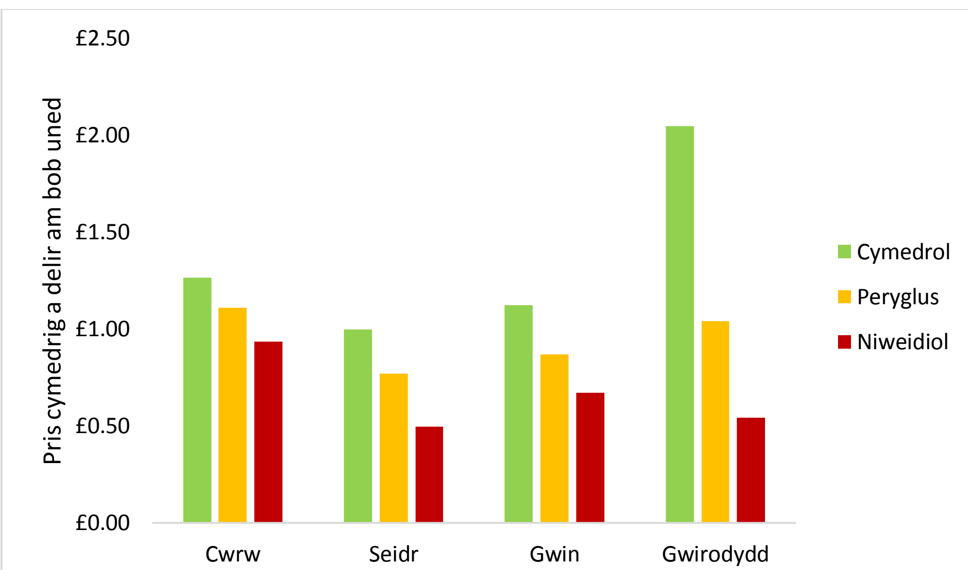

Ffigur 6: Prisiau cyfartalog a delir yn ôl math o ddiod a chwintel MALIC

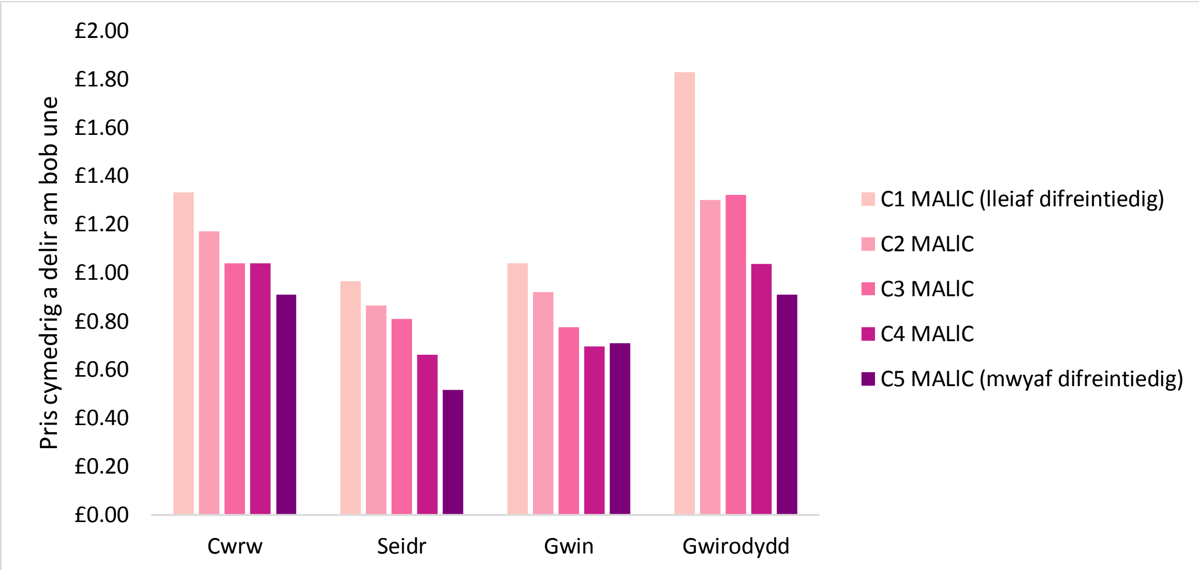

Yn ogystal â nodi gwahaniaethau rhwng grwpiau poblogaeth o ran prisiau a delir am alcohol, mae Ffigur 5 a Ffigur 6 hefyd yn dangos amrywiant o ran prisiau rhwng cynhyrchion. Dangosir y gwahaniaethau hyn ymhellach yn Tabl 4, sy'n nodi cyfran amcangyfrifedig yr unedau alcohol a werthir am lai na 50c yr uned. Mae hyn yn dangos mai ychydig iawn o alcohol a werthir yn y fewnfasnach am lai na'r trothwy hwn (llai nag 1% o'r holl werthiannau), ond bod cyfran sylweddol o'r alcohol yn yr allfasnach (46%) yn cael ei werthu am lai na'r trothwy, ac yn gyffredinol caiff 37% o'r holl unedau a yfir eu prynu am lai na 50c. Seidr (73%), cwrw (62%) a gwirodydd (60%) yn yr allfasnach yw'r cynhyrchion a werthir amlaf am lai na 50c yr uned. Ond o'u hystyried ochr yn ochr â'r holl werthiannau, fel y dangosir yn Ffigur 7, gwelwn fod mwy o unedau o win yn yr allfasnach yn cael eu gwerthu o dan y lefel hon nag unrhyw ddiod arall, yn gyffredinol.

Tabl 4: Cyfran yr alcohol a gaiff ei brynu am lai na 50c yr uned yn ôl math o ddiod, sianel a math o yfwr

		Yr holl yfwyr	**Cymedrol**	**Peryglus**	**Niweidiol**
All-fasnach	Cwrw	61.7%	46.9%	62.6%	69.9%
	Seidr	73.1%	53.4%	72.7%	85.3%
	Gwin	31.9%	25.0%	30.7%	36.0%
	Gwirodydd	60.4%	48.9%	59.8%	63.5%
	Diodydd parod i'w hyfed	0.6%	0.6%	0.7%	0.6%
Mewn-fasnach	Cwrw	1.4%	0.6%	1.9%	1.4%
	Seidr	3.4%	1.1%	5.1%	3.7%
	Gwin	2.0%	0.4%	2.6%	4.1%
	Gwirodydd	5.3%	4.8%	5.8%	5.6%
	Diodydd parod i'w hyfed	0.2%	0.3%	0.0%	0.0%
Yr holl fathau o alcohol		36.7%	22.3%	36.0%	46.3%

Ffigur 7: Cyfran yr unedau a brynir am lai na 50c yr uned yn ôl math o ddiod a sianel

Mae Ffigur 8 yn dangos cyfanswm yr unedau a werthir y naill ochr i'r trothwy o 50c yr uned ar gyfer pob categori o yfwyr. Yn gyffredinol mae yfwyr cymedrol yn prynu llai na chwarter (22%) o'u halcohol am lai na 50c yr uned, ond ar gyfer yfwyr niweidiol, bron hanner (46%) yw'r ffigur hwn.

Ffigur 8: Cyfran a chyfanswm yr unedau a brynir am lai na 50c yr uned yn ôl math o yfwr

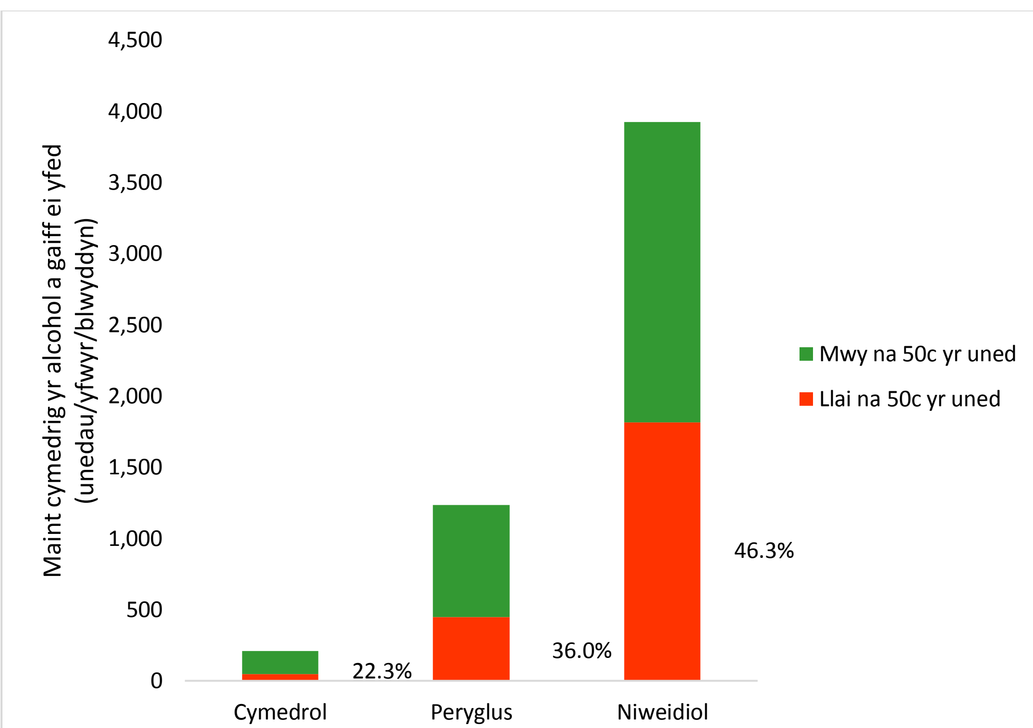

Llinell sylfaen y marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol

Yn gyffredinol, mae Model Polisi Alcohol Sheffield yn amcangyfrif bod 777 o farwolaethau a 35,637 o dderbyniadau i ysbytai bob blwyddyn yn cael eu hachosi'n uniongyrchol gan alcohol. Mae Tabl 5 yn rhannu'r rhain yn ôl cyflwr, gan ddangos bod mwy o bobl yn marw o ganser o ganlyniad i yfed nag o glefyd yr afu, neu unrhyw achos unigol arall. O ran derbyniadau i ysbytai mae'r patrwm yn eithaf gwahanol, gan mai'r cyfranwyr mwyaf i lwyth cyffredinol alcohol o ran derbyniadau i ysbytai yw pwysedd gwaed uchel a chyflyrau sy'n gysylltiedig â dibyniaeth ar alcohol. Mae'r ffigurau hyn hefyd yn dangos yr amcangyfrifir bod alcohol yn cael effaith amddiffynnol ar gyfer diabetes, strôc a chyflyrau cardiofasgwlaidd eraill. Mae'r effeithiau hyn yn destun llawer o ddadlau yn y llenyddiaeth academaidd [5–8], sydd efallai'n gwneud amcangyfrifon o lwyth y niwed oddi wrth alcohol ac effeithiolrwydd polisïau ar alcohol fel y'u modelir gan Fodel Polisi Alcohol Sheffield, sy'n cynnwys yr effeithiau hyn, yn geidwadol. Mae Ffigur 9 yn dangos y patrymau hyn yn weledol, gan eithrio cyflyrau amddiffynnol er mwyn hwyluso ei ddehongli.

Tabl 5: Amcangyfrif o'r marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai bob blwyddyn a achosir gan alcohol yn ôl cyflwr

	Marwolaethau bob blwyddyn y gellir eu priodoli i alcohol	Derbyniadau i ysbytai bob blwyddyn y gellir eu priodoli i alcohol
Clefyd yr afu	369	4,288
Anhwylderau meddyliol ac ymddygiadol oherwydd defnydd o alcohol	29	9,307
Gwenwyniad alcohol	22	1,736
Cyflyrau eraill y gellir eu priodoli'n gyfan gwbl i alcohol	8	701
Canserau	342	2,169
Pwysedd gwaed uchel	22	13,345
Strôc	-27	-227
Cyflyrau cardiofasgwlaidd eraill	-215	595
Diabetes (math II)	-26	-2,575
Cyflyrau cronig eraill	86	2,484
Damweiniau traffig ar y ffordd	29	533
Cwympiadau	47	1,689
Anafiadau eraill	92	1,593
Cyfanswm	777	35,637

Ffigur 9: Achosion cyfrannol marwolaethau a derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol (ac eithrio cyflyrau amddiffynnol)

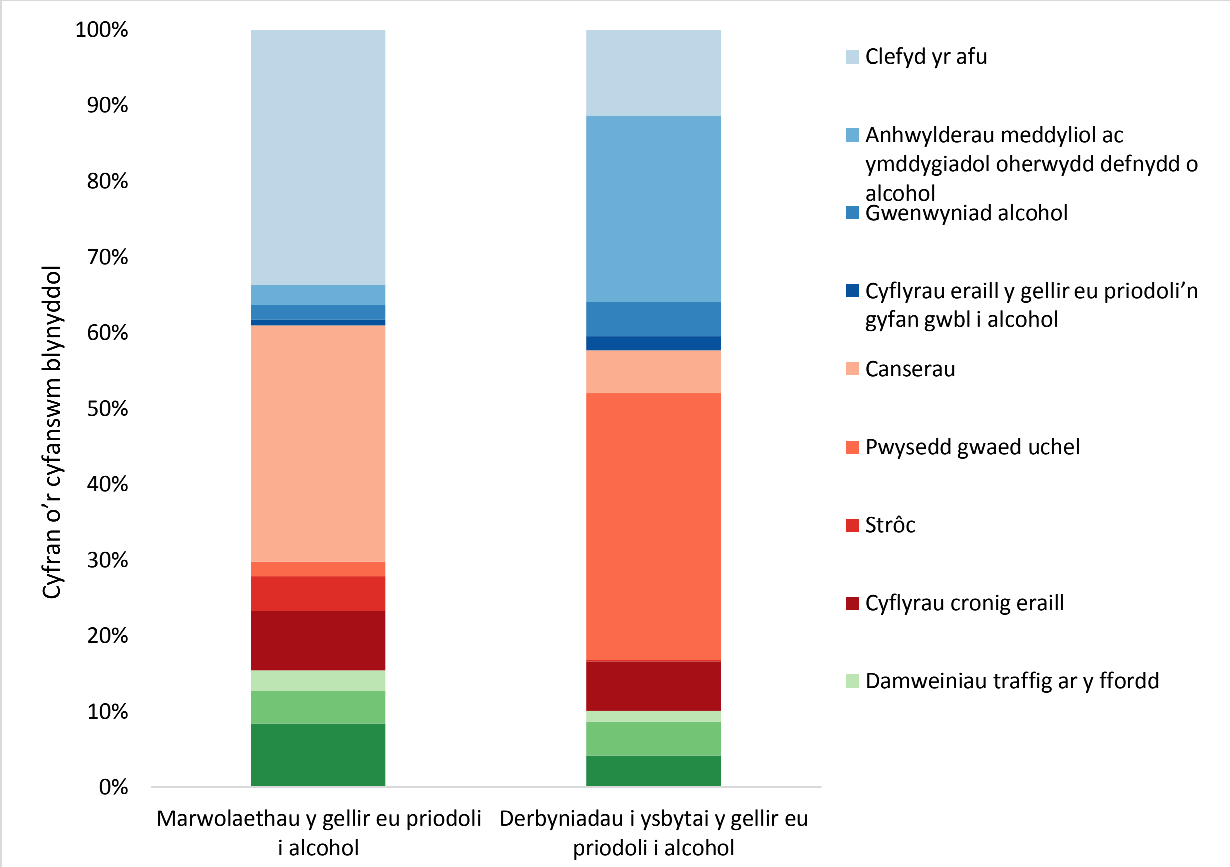

Rhoddir amcangyfrifon o'r amrywiant ym maich alcohol ar iechyd yn ôl grŵp yfwyr yn Tabl 6. Mae'r rhain yn dangos graddiant sylweddol iawn mewn niwed. Mae yfwyr peryglus a niweidiol yn dioddef baich niwed sylweddol o ganlyniad i yfed – ar amcangyfrif, 685 o farwolaethau a 15,421 o dderbyniadau i ysbytai bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr niweidiol.

Tabl 6: Amcangyfrif o'r marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai bob blwyddyn a achosir gan alcohol yn ôl math o yfwr

	Yr holl yfwyr	Cymedrol	Peryglus	Niweidiol
Llinell sylfaen marwolaethau am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	41	-6	66	685
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	1,866	416	3,861	15,421

Mae Tabl 7 yn dangos bod graddiant amddifadedd sylweddol mewn niwed hefyd. Er gwaethaf y ffaith fod yfwyr yn y grwpiau mwyaf difreintiedig yn yfed llai ar gyfartaledd, mae bron teirgwaith cynifer o farwolaethau a dwywaith cynifer o dderbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr yn y grŵp hwn ag sydd yn y grŵp lleiaf difreintiedig. Yr enw cyffredin ar y ffenomenon hwn yw 'Paradocs Niwed Alcohol'. Dangosir yr anghydraddoldeb hwn mewn niwed yn weledol yn Ffigur 10.

Tabl 7: Amcangyfrif o'r marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai bob blwyddyn a achosir gan alcohol yn ôl cwintel MALIC

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
Llinell sylfaen marwolaethau am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	28	30	35	45	75
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	1,390	1,542	1,741	2,124	2,823

Ffigur 10: Dosbarthiad economaidd-gymdeithasol niwed y gellir ei briodoli i alcohol

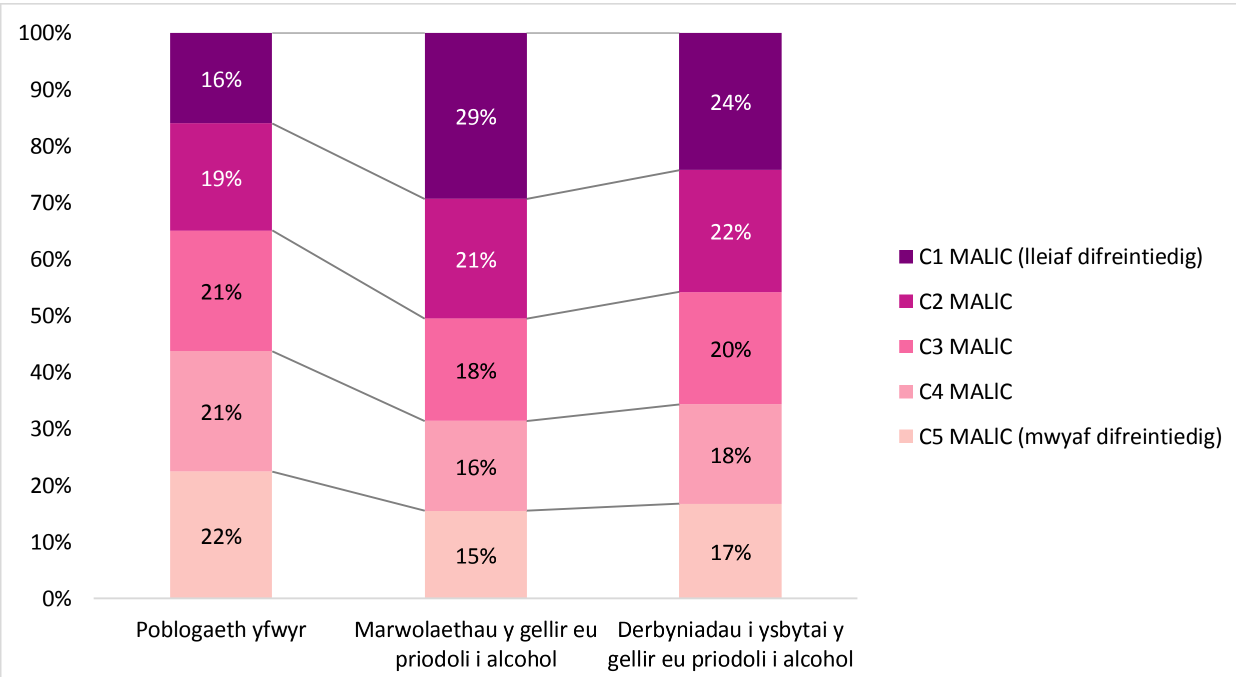

Mae Ffigur 11 a Tabl 8 yn dangos y graddiannau cyfun mewn marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol ar draws grwpiau amddifadedd a grwpiau yfwyr. Mae hyn yn nodi bod effeithiau negyddol alcohol ar iechyd wedi'u crynhoi'n anghymesur ymysg yfwyr trwm yn y grwpiau economaidd-gymdeithasol isaf.

Ffigur 11: Amcangyfrif o'r marwolaethau bob blwyddyn a achosir gan alcohol yn ôl grŵp yfwyr a chwintel MALIC

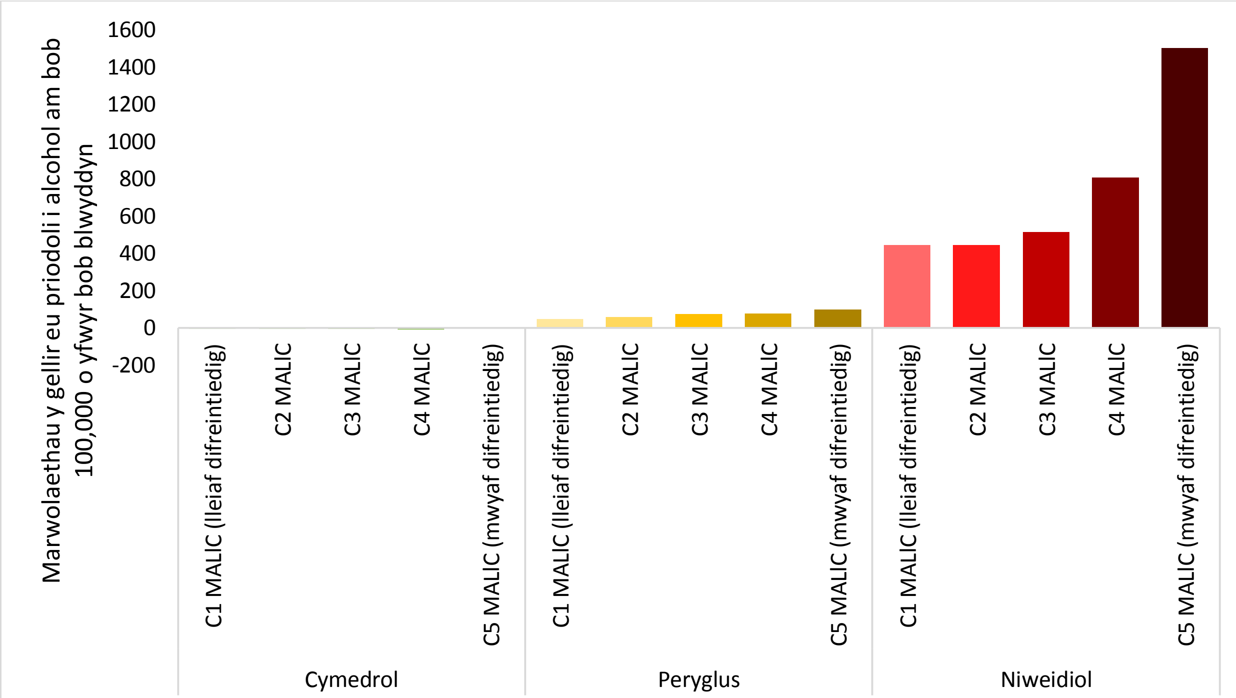

Tabl 8: Amcangyfrif o'r marwolaethau a'r derbyniadau i ysbytai bob blwyddyn a achosir gan alcohol yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
			Cymedrol		
Llinell sylfaen marwolaethau am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	-4	-6	-7	-7	-4
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	272	329	381	489	661
			Peryglus		
Llinell sylfaen marwolaethau am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	46	57	72	77	97
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	2,787	3,255	3,879	4,505	6,192
			Niweidiol		
Llinell sylfaen marwolaethau am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	444	444	512	804	1,502
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai am bob 100,000 o yfwyr bob blwyddyn	11,042	10,932	12,330	18,127	29,683

Yn olaf, mae Tabl 9 yn dangos yr amcangyfrifir bod 2.9% o'r holl farwolaethau ymysg oedolion yng Nghymru yn 2016 wedi'u hachosi'n uniongyrchol gan alcohol. Mae'r gyfran hon yn uwch ymysg dynion nag ymysg menywod (3.8% o gymharu ag 1.9%) ac yn sylweddol uwch yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig o gymharu â'r rhai lleiaf difreintiedig (5.0% o gymharu â 2.2%). Mae alcohol hefyd yn un o brif achosion marwolaethau mewn grwpiau oedran iau; mae oddeutu 1 ym mhob 8 (12.4%) o farwolaethau ymysg oedolion iau na 55 oed yn cael eu hachosi'n uniongyrchol gan alcohol[2].

Tabl 9: Cyfraniad alcohol i'r holl farwolaethau yn ôl rhywedd ac amddifadedd

	Cyfran yr holl farwolaethau y gellir ei phriodoli i alcohol
Poblogaeth	2.9%
Dynion	3.8%
Menywod	1.9%
C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	2.2%
C2 MALIC	2.1%
C3 MALIC	2.5%
C4 MALIC	3.2%
C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)	5.0%
18-24 oed	12.7%
25-34 oed	9.9%
35-54 oed	12.8%
55 oed a hŷn	2.0%

Effeithiau a fodelir isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant

Dangosir amcangyfrif o effaith polisi isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant ar alcohol yn Tabl 10 a Tabl 11. Yn gyffredinol byddai'r polisi yn lleihau faint o alcohol a gaiff ei yfed 3.6% am bob yfwr bob blwyddyn, sy'n gyfwerth â 22 uned yn llai bob blwyddyn. Ar gyfartaledd, byddai yfwyr yn gwario £8.30 y flwyddyn yn fwy gydag isafbris uned o 50c. Fodd bynnag, nid yw'r effeithiau hyn wedi'u dosbarthu'n gyfartal ar draws y boblogaeth. Bach iawn yw'r effaith ar yfwyr cymedrol. Amcangyfrifir y byddai 2.4 uned yn llai o alcohol yn cael eu hyfed bob blwyddyn, sy'n gyfwerth ag oddeutu peint o gwrw neu wydraid mawr o win, ac y byddai pob yfwr yn gwario £3 yn fwy. Mewn gwrthgyferbyniad, byddai'r newid mwyaf yn ymddygiad yfed yr yfwyr niweidiol. Amcangyfrifir y byddent yn yfed 269 o unedau yn llai bob blwyddyn, sy'n gyfwerth â 110 o beintiau o gwrw neu 30 potel o win, ac y byddai pob yfwr yn gwario £48 yn fwy. Dangosir y patrymau hyn yn Ffigur 12.

[2] Dylid nodi bod nifer absoliwt y marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol ar ei huchaf ymysg pobl 55 oed a hŷn, ond mae cyfradd marwolaethau o achosion eraill yn sylweddol uwch yn y grŵp hwn ac felly mae alcohol yn gyfrifol am gyfran lai o'r cyfanswm.

Tabl 10: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant yn ôl math o yfwr

	Yr holl yfwyr	Cymedrol	Peryglus	Niweidiol
Llinell sylfaen faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn)	610	211	1,236	3,924
Faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn) ar ôl yr ymyriad	588	208	1,199	3,655
Newid absoliwt	-22.0	-2.4	-37.4	-268.7
Newid cymharol	-3.6%	-1.1%	-3.0%	-6.8%
Llinell sylfaen gwariant ar alcohol (bob blwyddyn)	£607	£276	£1,209	£2,882
Gwariant bob blwyddyn ar ôl yr ymyriad	£615	£279	£1,227	£2,930
Newid absoliwt	£8.3	£3.0	£17.6	£47.7
Newid cymharol	1.4%	1.1%	1.5%	1.7%

Ffigur 12: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant yn ôl math o yfwr

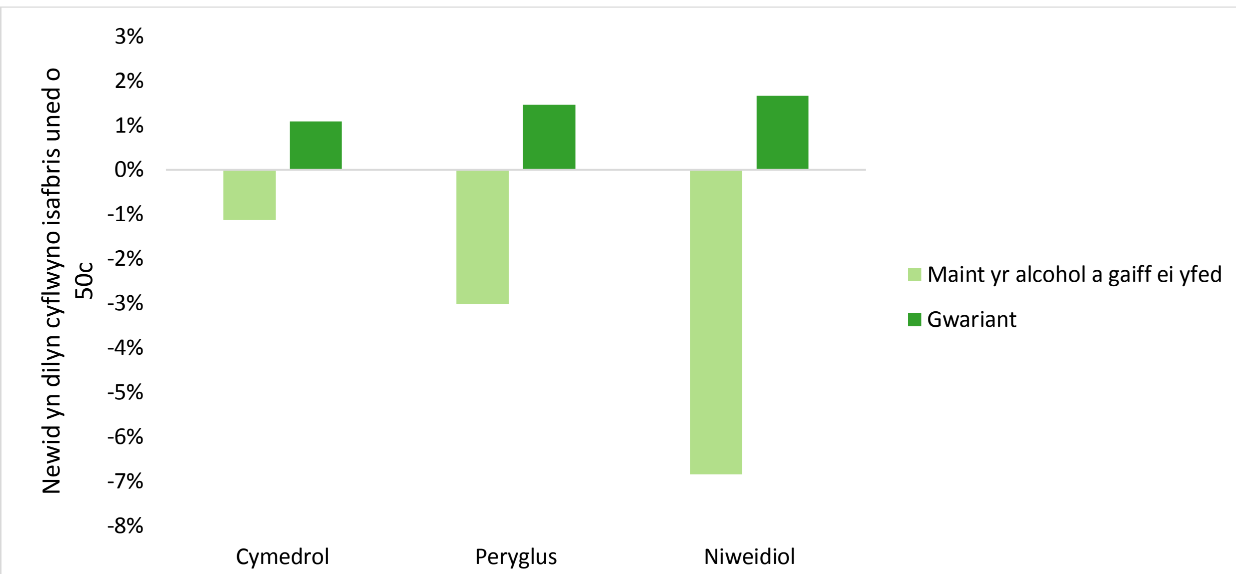

O edrych ar draws y sbectrwm amddifadedd, gwelwn raddiant eglur yn yr effaith, wrth i isafbris uned o 50c arwain at leihad cryn dipyn yn fwy o ran faint o alcohol a gaiff ei yfed yn y grwpiau mwyaf difreintiedig. Yn benodol, amcangyfrifir y byddai'r rheiny yn y cwintel mwyaf difreintiedig yn yfed 69 o unedau yn llai bob blwyddyn, gan arwain at wario £7 yn llai ar alcohol ar gyfartaledd.

Tabl 11: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant yn ôl amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
Llinell sylfaen faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn)	648	649	598	589	546
Faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn) ar ôl yr ymyriad	647	639	579	566	477
Newid absoliwt	-1.9	-9.9	-18.4	-23.9	-68.7
Newid cymharol	-0.3%	-1.5%	-3.1%	-4.1%	-12.6%
Llinell sylfaen gwariant ar alcohol (bob blwyddyn)	£780	£676	£563	£515	£441
Gwariant bob blwyddyn ar ôl yr ymyriad	£793	689	573	523	434
Newid absoliwt	£13.0	£13.2	£9.7	£8.6	-£6.8
Newid cymharol	1.7%	1.9%	1.7%	1.7%	-1.5%

Ffigur 13: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant yn ôl amddifadedd

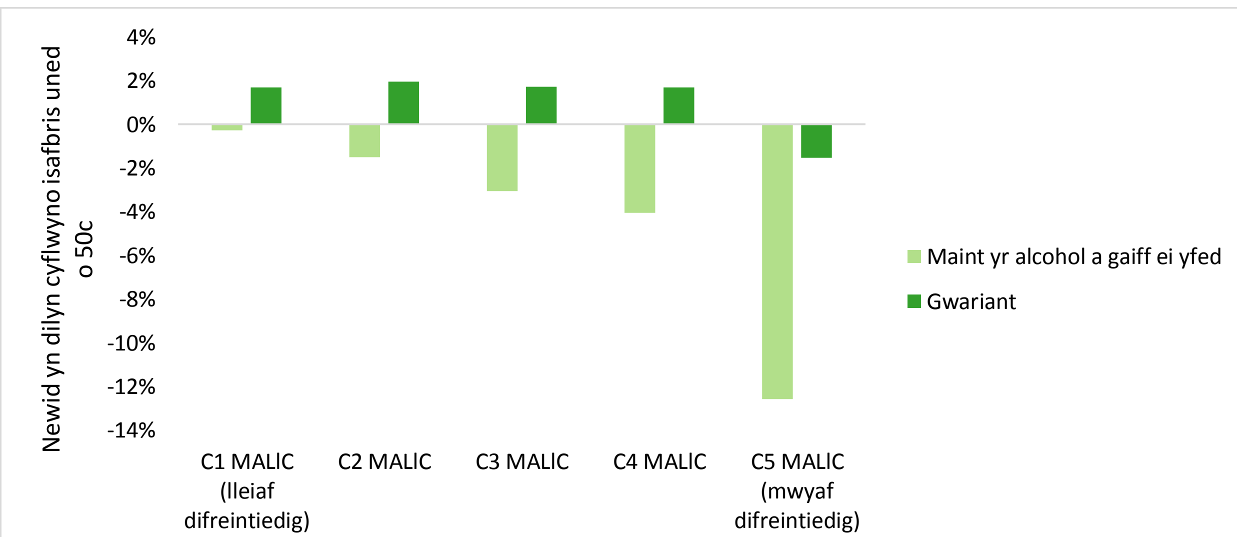

Yn olaf, mae Tabl 12 a Tabl 13 yn dangos yr effeithiau ar faint o alcohol a gaiff ei yfed a gwariant ar draws grwpiau yfwyr a chwintelau amddifadedd, gan nodi pa mor serth yw graddiant amddifadedd o ran yr effaith ar faint o alcohol a gaiff ei yfed. Mae'r ffigurau hyn hefyd yn dangos bod y lleihad mewn gwariant ymysg y grwpiau mwyaf difreintiedig wedi'i grynhoi ymysg yfwyr peryglus ac, yn arbennig, yfwyr niweidiol, wrth i yfwyr niweidiol yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig wario mwy na £200 yn llai ar alcohol bob blwyddyn.

Tabl 12: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar faint o alcohol a gaiff ei yfed yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
	Cymedrol				
Llinell sylfaen faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn)	231	211	213	200	194
Faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn) ar ôl yr ymyriad	232	210	212	195	187
Newid absoliwt	0.3	-0.5	-1.5	-4.3	-6.9
Newid cymharol	0.1%	-0.2%	-0.7%	-2.2%	-3.6%
	Peryglus				
Llinell sylfaen faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn)	1,228	1,245	1,262	1,219	1,216
Faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn) ar ôl yr ymyriad	1,224	1,221	1,225	1,162	1,114
Newid absoliwt	-3.6	-24.0	-37.2	-56.9	-102.7
Newid cymharol	-0.3%	-1.9%	-2.9%	-4.7%	-8.4%
	Niweidiol				
Llinell sylfaen faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn)	3,892	4,168	3,244	4,081	4,367
Faint o alcohol a gaiff ei yfed (unedau/blwyddyn) ar ôl yr ymyriad	3,866	4,090	3,050	3,890	3,248
Newid absoliwt	-26.4	-78.0	-193.7	-191.8	-1,118.9
Newid cymharol	-0.7%	-1.9%	-6.0%	-4.7%	-25.6%

Tabl 13: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar wariant yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
			Cymedrol		
Llinell sylfaen gwariant ar alcohol (y flwyddyn)	£375	£296	£265	£228	£198
Gwariant bob blwyddyn ar ôl yr ymyriad	£378	£299	£269	£230	£200
Newid absoliwt	£3.8	£3.6	£3.4	£1.9	£2.1
Newid cymharol	1.0%	1.2%	1.3%	0.8%	1.1%
			Peryglus		
Llinell sylfaen gwariant ar alcohol (y flwyddyn)	£1,483	£1,209	£1,117	£1,099	£981
Gwariant bob blwyddyn ar ôl yr ymyriad	£1,508	£1,230	£1,137	£1,111	£980
Newid absoliwt	£25.4	£21.0	£20.1	£12.0	-£1.1
Newid cymharol	1.7%	1.7%	1.8%	1.1%	-0.1%
			Niweidiol		
Llinell sylfaen gwariant ar alcohol (y flwyddyn)	£3,060	£3,646	£2,380	£2,455	£2,715
Gwariant bob blwyddyn ar ôl yr ymyriad	£3,148	£3,766	£2,436	£2,562	£2,508
Newid absoliwt	£87.6	£119.9	£56.0	£106.8	-£206.2
Newid cymharol	2.9%	3.3%	2.4%	4.4%	-7.6%

Effeithiau a fodelir isafbris uned o 50c ar iechyd

Dangosir amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar farwolaethau a derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol, yn gyffredinol ac yn ôl math o yfwr, yn Tabl 14. Mae hwn yn dangos bod yr amcangyfrif o'r lleihad yn nifer y marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol yn fwy na'r lleihad o ran faint o alcohol a gaiff ei yfed (8.5% o gymharu â 3.6%) oherwydd y ffaith fod y polisi yn targedu'n effeithiol y grwpiau hynny sydd â'r risg mwyaf o niwed. Gellir gweld hyn o'r ffaith fod mwy na dau draean (69%) o'r lleihad yn nifer y marwolaethau bob blwyddyn oherwydd alcohol ymysg yfwyr niweidiol, sy'n ddim ond 3% o'r boblogaeth. Oherwydd y gwahaniaethau sylweddol yng nghyfran y boblogaeth ym mhob un o'r grwpiau yfwyr, mae'n addysgiadol cymharu cyfraddau niwed, yn hytrach na meintiau cyffredinol. Caiff y rhain eu nodi yn Tabl 15 a Tabl 16 a'u dangos yn weledol yn Ffigur 14 a Ffigur 15.

Ar ôl cyfrifo am feintiau poblogaeth gwahanol, mae'r graddau y mae effeithiau isafbris uned ar iechyd wedi'u crynhoi ymysg yr yfwyr trymaf yn dod yn fwy amlwg byth. Ar gyfer pob 100,000 o yfwyr niweidiol, amcangyfrifir y byddai isafbris uned o 50c yn osgoi 56 o farwolaethau a 688 o dderbyniadau i ysbytai bob blwyddyn.

Tabl 14: Amcangyfrif o effeithiau isafbris uned o 50c ar iechyd yn ôl math o yfwr

	Yr holl yfwyr	Cymedrol	Peryglus	Niweidiol
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn	777	-77	297	557
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol ar ôl yr ymyriad	711	-77	277	512
Newid absoliwt	-65.9	0.0	-20.2	-45.7
Newid cymharol	-8.5%	0.0%	-6.8%	-8.2%
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn	35,637	5,735	17,350	12,552
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol ar ôl yr ymyriad	34,356	5,604	16,760	11,992
Newid absoliwt	-1,281	-131	-590	-560
Newid cymharol	-3.6%	-2.3%	-3.4%	-4.5%

Tabl 15: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar farwolaethau a chyfraddau derbyn i ysbytai yn ôl math o yfwr

	Yr holl yfwyr	Cymedrol	Peryglus	Niweidiol
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	41	-6	66	685
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	37	-6	62	629
Newid absoliwt	-3.5	0.0	-4.5	-56.2
Newid cymharol	-8.5%	0.0%	-6.8%	-8.2%
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	1,866	416	3,861	15,421
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	1,799	406	3,730	14,734
Newid absoliwt	-67	-10	-131	-688
Newid cymharol	-3.6%	-2.3%	-3.4%	-4.5%

Ffigur 14: Effeithiau cymharol isafbris uned o 50c ar farwolaethau a derbyniadau i ysbytai yn ôl math o yfwr

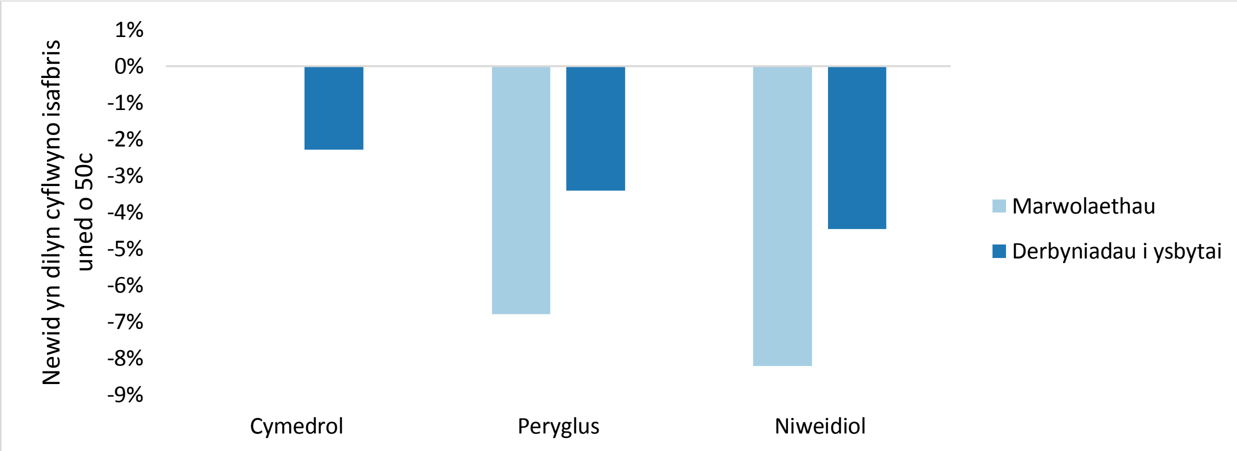

O ran effeithiau isafbris uned ar faint o alcohol a gaiff ei yfed, gwelwn raddiant economaidd-gymdeithasol amlwg yn yr effeithiau ar niwed, gyda 12.3 yn llai o farwolaethau bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr yn y grŵp mwyaf difreintiedig, o gymharu â 0.1 yn y grŵp lleiaf difreintiedig.

Tabl 16: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar farwolaethau a chyfraddau derbyn i ysbytai yn ôl amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	28	30	35	45	75
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	28	29	32	42	62
Newid absoliwt	-0.1	-0.9	-2.7	-3.6	-12.3
Newid cymharol	-0.3%	-3.1%	-7.7%	-8.0%	-16.5%
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	1,390	1,542	1,741	2,124	2,823
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	1,388	1,522	1,684	2,031	2,619
Newid absoliwt	-1.8	-19.7	-57.4	-93.4	-203.3
Newid cymharol	-0.1%	-1.3%	-3.3%	-4.4%	-7.2%

Ffigur 15: Effeithiau cymharol isafbris uned o 50c ar ganlyniadau iechyd yn ôl amddifadedd

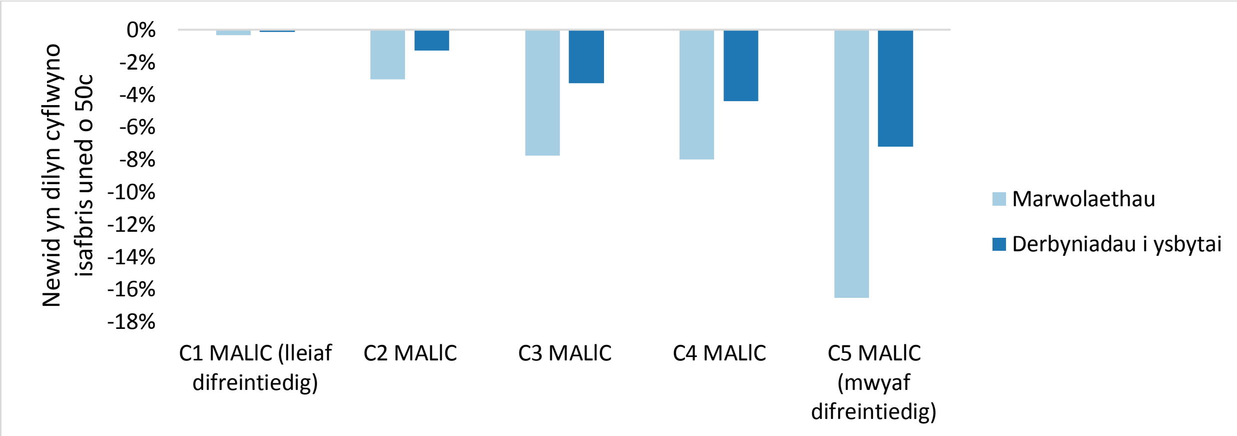

Mae Tabl 17 a Tabl 18 yn rhannu'r amcangyfrif o effeithiau polisi isafbris uned o 50c ar iechyd yn ôl grŵp yfwyr a chwintel amddifadedd.

Tabl 17: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar gyfraddau marwolaethau yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

	C1 MALlC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALlC	C3 MALlC	C4 MALlC	C5 MALlC (mwyaf difreintiedig)
			Cymedrol		
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	-4	-6	-7	-7	-4
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	-4	-6	-7	-7	-4
Newid absoliwt	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.1
Newid cymharol	-0.4%	0.0%	0.4%	1.4%	-3.4%
			Peryglus		
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	46	57	72	77	97
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	46	56	68	69	82
Newid absoliwt	0.2	-1.6	-4.5	-7.5	-15.1
Newid cymharol	0.5%	-2.8%	-6.2%	-9.8%	-15.6%
			Niweidiol		
Llinell sylfaen marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	444	444	512	804	1,502
Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	440	432	475	759	1,259
Newid absoliwt	-3.9	-11.7	-37.0	-44.6	-242.8
Newid cymharol	-0.9%	-2.6%	-7.2%	-5.6%	-16.2%

Tabl 18: Amcangyfrif o effaith isafbris uned o 50c ar gyfraddau derbyn i ysbytai yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

	C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)	C2 MALIC	C3 MALIC	C4 MALIC	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)
	Cymedrol				
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	272	329	381	489	661
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	273	328	376	473	629
Newid absoliwt	1.1	-1.3	-4.4	-15.9	-31.7
Newid cymharol	0.4%	-0.4%	-1.2%	-3.2%	-4.8%
	Peryglus				
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	2,787	3,255	3,879	4,505	6,192
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	2,785	3,208	3,755	4,285	5,756
Newid absoliwt	-1.5	-46.3	-124.7	-219.5	-435.1
Newid cymharol	-0.1%	-1.4%	-3.2%	-4.9%	-7.0%
	Niweidiol				
Llinell sylfaen derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol bob blwyddyn am bob 100,000 o yfwyr	11,042	10,932	12,330	18,127	29,683
Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol am bob 100,000 o yfwyr ar ôl yr ymyriad	10,991	10,774	11,769	17,345	27,186
Newid absoliwt	-50.6	-158.0	-560.4	-782.1	-2496.9
Newid cymharol	-0.5%	-1.4%	-4.5%	-4.3%	-8.4%

Yn olaf, mae Tabl 19 a Ffigur 16 yn darlunio effeithiau isafbris uned o 50c ar iechyd mewn ffordd wahanol, gan ddangos y gyfran o farwolaethau a derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol a gâi eu hosgoi gan y polisi ym mhob is-grŵp o'r boblogaeth yfwyr. Mae hyn yn pwysleisio'r ffaith fod y polisi yn dargededig iawn, gyda 69% o'r lleihad yn nifer y marwolaethau ymysg yfwyr niweidiol, sy'n ddim ond 4 o bob 100 o yfwyr.

Tabl 19: Dosbarthiad effeithiau amcangyfrifedig isafbris uned o 50c ar iechyd

		Poblogaeth yfwyr	Effeithiau isafbris uned o 50c: Marwolaethau y gellir eu priodoli i alcohol a gâi eu hosgoi	Effeithiau isafbris uned o 50c: Derbyniadau i ysbytai y gellir eu priodoli i alcohol a gâi eu hosgoi
Cymedrol		**72%**	**0%**	**10%**
Peryglus		**24%**	**31%**	**46%**
Niweidiol		**4%**	**69%**	**44%**
C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)		**22%**	**1%**	**1%**
C2 MALIC		**21%**	**6%**	**6%**
C3 MALIC		**21%**	**17%**	**18%**
C4 MALIC		**19%**	**20%**	**26%**
C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)		**16%**	**57%**	**49%**
Cymedrol	**C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)**	**15.6%**	**-0.1%**	**-0.3%**
	C2 MALIC	**15.0%**	**0.0%**	**0.3%**
	C3 MALIC	**15.2%**	**0.1%**	**1.0%**
	C4 MALIC	**14.0%**	**0.4%**	**3.3%**
	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)	**12.5%**	**-0.5%**	**5.9%**
Peryglus	**C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)**	**5.9%**	**-0.4%**	**0.1%**
	C2 MALIC	**5.3%**	**2.5%**	**3.7%**
	C3 MALIC	**5.2%**	**6.7%**	**9.7%**
	C4 MALIC	**4.2%**	**9.1%**	**13.7%**
	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)	**2.9%**	**12.7%**	**18.8%**
Niweidiol	**C1 MALIC (lleiaf difreintiedig)**	**1.0%**	**1.1%**	**0.7%**
	C2 MALIC	**1.0%**	**3.3%**	**2.3%**
	C3 MALIC	**0.9%**	**9.7%**	**7.6%**
	C4 MALIC	**0.8%**	**10.4%**	**9.3%**
	C5 MALIC (mwyaf difreintiedig)	**0.6%**	**45.0%**	**23.8%**

Ffigur 16: Dosbarthiad effeithiau amcangyfrifedig isafbris uned o 50c ar iechyd yn ôl grŵp yfwyr ac amddifadedd

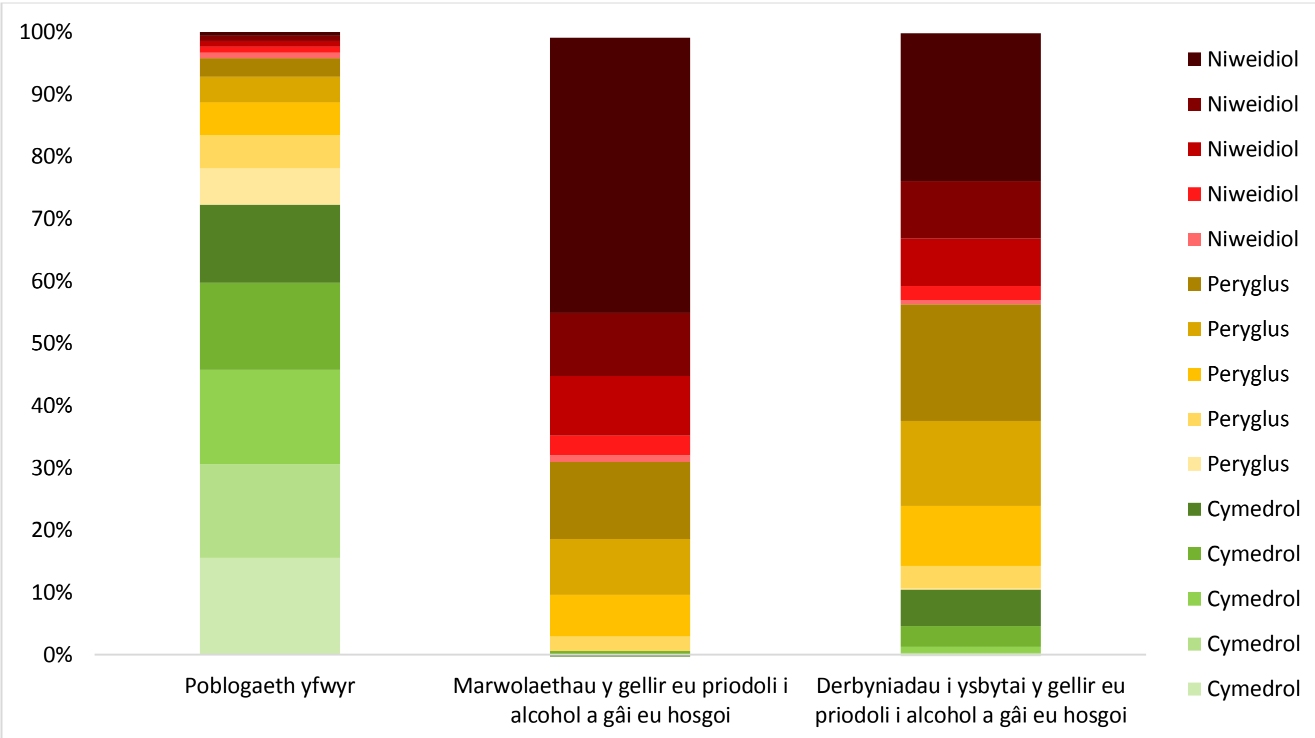

Y camau nesaf:

Mae'r adroddiad cryno hwn wedi darparu diweddariad ar y canlyniadau iechyd a ddeuai o isafbris uned wedi'i osod ar enghraifft o 50c yn unig. Cafodd y lefel hon ei defnyddio yma, gan mai hi oedd y lefel enghreifftiol a ddefnyddiwyd yn adroddiad 2014.

Cam nesaf y dadansoddiad yw darparu adroddiad llawn yn nodi'r ystod lawn o bolisïau isafbris uned ac yn cynnwys canlyniadau o ran troseddu a'r gweithle. Byddwn hefyd yn modelu effeithiau codiadau mewn trethi er mwyn asesu'r atebion i'r 3 chwestiwn ymchwil a nodir yn y Cyflwyniad. Bydd yr adroddiad hwn yn dilyn yn gynnar yn 2018.

Cyfeiriadau

1. Meng Y, Sadler S, Gell L, Holmes J, Brennan A. *Model-Based Appraisal of Minimum Unit Pricing for Wales: An Adaptation of the Sheffield Alcohol Policy Model Version 3*. Caerdydd; 2014. Ar gael ar: http://gov.wales/docs/caecd/research/2014/141208-model-based-appraisal-minimum-unit-price-alcohol-en.pdf.

2. Meng Y, Brennan A, Purshouse R, et al. Estimation of own and cross price elasticities of alcohol demand in the UK-A pseudo-panel approach using the Living Costs and Food Survey 2001-2009. *J Health Econ*. 2014;34:96-103. doi:10.1016/j.jhealeco.2013.12.006.

3. Purshouse R, Meng Y, Rafia R, Brennan A, Meier PS. *Model-Based Appraisal of Alcohol Minimum Pricing and off-Licensed Trade Discount Bans in Scotland: A Scottish Adaptation of the Sheffield Alcohol Policy Model Version 2*. Sheffield; 2009.

4. Curtis L, Burns A. *Unit Costs of Health and Social Care 2016*. Canterbury; 2016. Ar gael ar: http://www.pssru.ac.uk/project-pages/unit-costs/unit-costs-2016/.

5. Fekjaer HO. Alcohol-a universal preventive agent? A critical analysis. *Addiction*. 2013;108(12):2051-7. doi:10.1111/add.12104.

6. Stockwell T, Zhao J, Panwar S, Roemer A, Naimi T, Chikritzhs T. Do “Moderate” Drinkers Have Reduced Mortality Risk? A Systematic Review and Meta-Analysis of Alcohol Consumption and All-Cause Mortality. *J Stud Alcohol Drugs*. 2016. Ar gael ar: http://www.jsad.com/doi/abs/10.15288/jsad.2016.77.185.

7. Naimi TS, Stockwell T, Zhao J, et al. Selection biases in observational studies affect associations between “moderate” alcohol consumption and mortality. *Addiction*. 2017;112(2):207-214. doi:10.1111/add.13451.

8. Britton A, Bell S. The protective effects of moderate drinking: lies, damned lies, and… selection biases? *Addiction*. 2017;112(2):218-219. doi:10.1111/add.13585.

9. Y Swyddfa Ystadegau Gwladol. *Response to Consultation on the National Statistics Definition of Alcohol-Related Deaths*.; 2017. Ar gael ar: https://consultations.ons.gov.uk/health-and-life-events/alcohol-mortality-definition-review/.